

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Yrkeslärarprogrammet, 90 högskolepoäng

Vocational Teacher Education Programme, 90 credits

Programkod: L1YRL

Grundnivå / First cycle

1. Fastställande

Utbildningsplanen är fastställd av Utbildningsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2020-12-15 (GU 2020/3205) och senast reviderad 2024-02-12 (GU 2024/228). Den reviderade utbildningsplanen gäller från och med 2024-09-02, höstterminen 2024.

Ansvarig institution/motsvarande: Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

Medverkande institution/er:

Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

2. Syfte

Syftet med Yrkeslärarprogrammet vid Göteborgs universitet är att utbilda till yrkeslärare.

3. Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt särskild behörighet kopplad till ämne.

Utöver grundläggande behörighet för studier på grundnivå gäller särskilda behörighetskrav till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

Särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen har den som genom yrkeserfarenhet, högskoleutbildning eller annan eftergymnasial utbildning har tillägnat sig kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper. Föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen anges i Universitets- och högskolerådets aktuella författningssamling.

Övriga förkunskapskrav finns dokumenterade i respektive kursplan.

4. Examen och huvudområde

Utbildningen leder till Yrkeslärarexamen (Higher Education Diploma in Vocational

Education).

Examen omfattar 90 högskolepoäng och avläggs på grundnivå.

Student som med godkänt resultat genomgått Yrkeslärarprogrammet uppfyller kraven enligt examensordningen för Yrkeslärarexamen 90 högskolepoäng. Studenten ansöker själv om examensbevis efter avslutade studier. Av examensbeviset ska det framgå vilket(/a) yrkesämne(n) som examen omfattar i enlighet med Universitets- och högskolerådets aktuella författningssamling.

Yrkeslärarexamen lägger grunden till behörighet att undervisa som yrkeslärare.

5. Mål

Yrkeslärarexamen regleras i Högskoleförordningen (SFS 1993:100 / SFS 2021:1338) samt Förordning om utbildning till lärare och förskollärare (SFS 2021:1335).

Omfattning

Yrkeslärarexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng.

Mål

För yrkeslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som yrkeslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygssättning.

Färdighet och förmåga

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,

- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten samt att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Övrigt

För yrkeslärarexamen ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Krav på utbildningen

1 kap. Inledande bestämmelser

Denna förordning reglerar hur utbildning till lärare och förskollärare ska utformas. Med utbildning till lärare avses i denna förordning utbildningsprogram som leder till grundlära-, ämneslära- eller yrkesläraexamen.

2 § I denna förordning finns bestämmelser om

- grundläggande krav på utbildningen (2 kap.),
- särskilda krav på utbildningen (3 kap.),

De grundläggande kraven på utbildningen i 2 kap. är gemensamma för utbildning som leder till förskollära-, grundlära-, ämneslära- och yrkesläraexamen. De särskilda kraven på utbildningen i 3 kap. är programspecifika och gäller enbart för utbildning som leder till förskollära-, grundlära- eller ämnesläraexamen.

2 kap. Grundläggande krav på utbildningen

1 § Ett grundläggande krav på utbildning till lärare och förskollärare är att den ska innefatta

- utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng, och
- verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng.

Utbildningsvetenskaplig kärna

2 § Innehållet i den utbildningsvetenskapliga kärnan ska ge en grund inom de kunskapsområden som är centrala för yrkesutövningen.

3 § Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till den kommande yrkesutövningen och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt värdegrunden i förskolan och skolan, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling och lärande, som ska ha ett tvärvetenskapligt perspektiv där kognitionsvetenskap ingår, samt specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- uppföljning och analys av lärande och utveckling för arbete som förskollärare eller bedömning och betygssättning för arbete som lärare, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Verksamhetsförlagd utbildning

Allmänna bestämmelser

4 § Den verksamhetsförlagda utbildningen ska syfta till att ge praktiska färdigheter i yrkesutövningen och möjlighet att tillämpa teoretiska kunskaper. Detta ska ske genom deltagande i skol- och förskoleverksamhet under handledning.

I den verksamhetsförlagda utbildningen ska högskolorna använda sig av övningsskolor och övningsförskolor enligt 10–12 §§.

5 § För utbildning till lärare och förskollärare ska den verksamhetsförlagda utbildningen vara förlagd inom relevant verksamhet och, för utbildning till lärare, även inom relevant ämne.

Att en del av ämnesstudierna och de ämnesdidaktiska studierna ska utgöras av verksamhetsförlagd utbildning framgår av 3 kap. 4 § andra stycket, 5 § tredje stycket, 7 § tredje stycket och 8 § tredje stycket.

6 § Högskolorna ska, i den utsträckning det är möjligt, förlägga den verksamhetsförlagda utbildningen inom verksamheter med olika förutsättningar.

7 § För en helt eller delvis verksamhetsförlagd kurs ska fler än ett betygssteg användas för ett godkänt resultat, om den verksamhetsförlagda delen av kursen omfattar mer än tre högskolepoäng.

Av 6 kap. 18 § tredje stycket högskoleförordningen (1993:100) framgår att betyget beslutas av en examinator.

6. Innehåll och upplägg

Yrkeslärarprogrammet ges på halvfart med distansinslag.

Yrkeslärarprogrammets samtliga kurser är riktade mot kunskaper för yrkesutbildningar på gymnasial nivå. Detta innebär att samtliga kärnkurser tar sin utgångspunkt i specifika yrkeslärarkunskaper för målgrupper i dessa verksamheter, och för dessa verksamheters sammanhang och avnämare. Härigenom genomsyras samtliga kurser av yrkesdidaktiska perspektiv.

Samtliga kurser i programmet är obligatoriska och läses i följande ordning:

Termin 1

LYK11G - Lärandeteorier och yrkeskunnande för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

LYK20G - Styrssystem, organisation, bedömning för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

Termin 2

LYVU12 - Verksamhetsförlagd utbildning 1 för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

LYK30G - Yrkesdidaktiska tillämpningar för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

Termin 3

LYK40G - Utvärdering för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

LYK51G - Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

Termin 4

LYVU20 - Verksamhetsförlagd utbildning 2 för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

LYK61G - Specialpedagogik för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

Termin 5

LYK71G - Bedömning och betygsättning för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

LYK80G - Utvecklingsarbete och aktionsforskning för yrkeslärare, 7,5 högskolepoäng

Termin 6

LYVU31 - Verksamhetsförlagd utbildning 3 för yrkeslärare, 15 högskolepoäng

Student som väljer flexibel studiegång läser de tre sista kurserna parallellt på termin 5.

7. Platsgaranti

Student som i föreskriven takt följer programmet har platsgaranti till samtliga kurser inom programmet under förutsättning att studenten i fråga är behörig till kurserna.

8. Övergångsbestämmelser

Student antagen till en äldre utbildningsplan har möjlighet att ansöka till senare del av utbildningsprogram alternativt efter att antagits till aktuell utbildningsplan ansöka om tillgodoräkning för redan avklarade kurser.

9. Övrigt

Utdrag belastningsregister

Krav finns på uppvisande av utdrag från belastningsregistret då vissa typer av brott utgör hinder för att genomföra kurser i programmet.

Klädsel

Specifika regler och riktlinjer kan finnas under verksamhetsförslag utbildning gällande exempelvis klädsel eller annan personlig utsmyckning. Aktuell skolhuvudman avgör vilka regler och riktlinjer som gäller.

Resekostnader och resebidrag

Genomförandet av VFU-kurs kan innebära resekostnader för studenten. I vissa fall utgår det resebidrag.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av programmet sker i enlighet med gällande Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Göteborgs universitet.